Студиска програма: **ОПШТА МЕДИЦИНСКА СЕСТРАСПЕЦИЈАЛИЗАЦИЈА ЗА ИНТЕНЗИВНА НЕГА**

Времетраење на студиската програма: **1 година**

ЕКТС кредити: **60**

<u>Цели на студиската програма</u>

Оправданоста за организирање на втор циклус специјалистички стручни студии на Високата медицинска школа е заснована од потребата на населението од Југозападниот регион на Република Македонија, како и државата во целина за:

-оспособување на стручните кадри од областа на здравството да се стекнат со специјалистичка едукација во дадена здравствена област;
- усогласување со стандардите на Европската Унија кои се однесуваат на професиите од доменот на здравствените струки;
- овозможување на кадрите да ги усовршуваат совладаните знаења и вештини во поедини области;
- задоволување на потребите на овој регион и државата за овој вид на кадри, кои ќе го дадат својот придонес во превенцијата, негувањето и рехабилитацијата на здравјето на населението.

Исто така, согласно воспоставената практика од европскиот високообразовен простор, дипломираните студенти на тригодишните студиски програми имаат можност за надградување на својата едукација, со продолжување на студиите на втор циклус студии односно на специјалистички стручни студии во траење од два семестри.

Основна цел на студиската програма е да се одговори на потребите на општеството за кадри од областа на здравствената заштита. Овие кадри треба да поседуваат знаења и вештини, кои ги прават компетентни за одделни специфичности на здравствената заштита. Програмата ќе ги интегрира теоријата и практичното искуство и ќе биде реализирана на начин, кој овозможува стекнатите знаења и искуства да се надоградат во текот на специјализацијата, и на тој начин специјалистите да се соочуваат со променливите потреби на здравството како во сопствената земја, така и во било која средина во која професионално ќе дејствуваат.

<u>Резултати од учењето (специфични дескриптори на квалификации)</u>

знаења и разбирање

- Препознава и помнидобровоспоставенитематскиобластикоисеповрзанисополињатанафундаменталнитенауки, посебнопредметитеанатомија и физиологија и предметитевополињата и областитеодклиничкамедицина и јавнотоздравство, значајнизамедицинскатаедукацијавосестринскатапрофесија;
- Севклучуваворасправазаклучниаспекти, потреби и проблемивосестринскатадијагностика и процесотназдравственанега.
- Следистручни и научниистражувањаодобластанасестринството и сестринскатапракса.

- Доволнопознавањенакарактерот и етикатанапрофесијата и заопштитепринципиназдравјето и здравственатагрижа;
- Доволноклиничкоискуство; таквотоискуство, коетребадасеизбираспоредвредностанаобучувањето, требадасестекнеподконтроланаквалификуванимедицинскисестри и наместавокоибројотнаквалификуваниотперсонал и опрематаседоволнизаобезбедувањеназдравственагрижазапациентот;
- Способностазаучествовопрактичнатаобуканаздравствениотперсонал и искуствотозаработасотаквиотперсонал;
- Искуствоработасопретставницинадругипрофесиивоздравствениотсектор.
- Општествено-националнапотреба е наземјатадарасполагасовисокоедуциранимедицинскисестри, коиќегиангажираворешавањетоназдравственитепотреби и проблемикајнаселението.

примена на знаењето и разбирањето

- Гоанализирапроцесотнаработа, поставувасестринскадијагноза, определуваприменанаопшта и специјалнанега, определуваметодинаработавопроцесотназдравственатанега, гиследи и евалуирарезултатитенаспроведенитепланови и меркизареализацијанаактивностите, јааплициратерапијатапрепорачанаодлекар.
- Воочува, формулира и решаваосновни и специфичниздравственипроблемивообластанасестринството, госледипроцесотнаболеста и спроведуваинтервенцијавооддленифазинаболестапопатнапримарна, секундарна и терциернапревенција, госледиболниотсѐдокрајниотисходнаболеста.
- Гоприпремаболниотзадијагностика и користисоодветнаопрема (учествувавосоодветнидијагностичкипроцедури) содозволаналекар (ЕКГ снимање, спирометрија, аудиометрија, ЦТГ, и др.), соработувасосемејствотонаболниот, јаводимедицинскатадокументација и евиденција, учествувавоизработканапланови и анализизаздравственатасостојбананаселението, применуваздравственовоспитниактивности и постапки.
- Медицинскатасестрасепоставувавофункцијанаводечкаулогавоорганизацијатаприод делниформинаработа (координирањенаработата и активноститенасредно-медицинскиот, високо-стручниотмедицинскикадар и немедицинскиоткадар), работавообластанапревенцијата, лекувањето, негата, рехабилитацијата и решавањетонапроблемитенадвородздравственатаорганизација (завременатранспорт, водомашниуслови).
- Подготвеностзапазаротнатрудот и меѓу-институционалнатаподвижностворамкитеназемјата и пошироко.
- Способностзакритичко, независно и креативнорешавањепроблемисоодреденаоригиналностволновиилинепознатисредини и вомултидисциплинаренконтекст, поврзанисополетонастудирање.

способност за проценка

- Гианализирасостојбитевоздравствотоводоменотнасестринскатапракса, правипроценканаприоритетите и здравственатасостојбанаболниот, гиспроведуваинтервенциитеспоредредотнаитност, гиследи и меривиталнитефункциинапациентот, објективните и субјективнитезнаци и правипроценканазагрозувачкитезнацизаживот и затоагоинформирадокторот.
- Прависоодветнапроценкаприпримenanазнаењеодобластанаклиничкитепредмети, јаследипримenатанамедицинскатаетика и деонтологија, грижејќисезачувањенамедицинскататајна. Истотака, јапроценуваздравственатасостојбанапациентитекоичекаатзапрегледилихоспитализација (тријажанаболните) и затоагоизвестувадокторот.
- Успешнојаспојуватеоријатасопраксата, истражувавопронаоѓањетонафакторитенаризикзапојаванаболеста и натојначинпомагаворазрешувањеназдравственитепроблемикоисеводоменотнасестринскатапрофесија

комуникациски вештини

- Комуникацискитевештинигиприменуваефективнозавременаработавотимот, вокомуникацијасоболниот и семејствотопрекуусниpрезентации, илипишаниизвештаи, употребувајќимедицинскатерминологија и речник.
- Пронаоѓасоодветнирешенија, концепти и идеивообластанасестринството, гирасправа и споделувасосестринскатаасоцијација, лекарскитездруженија и соцелатаопштественајавност.
- Учествувавотимскаработа, активносоработуваворaботанагрупа, честаформанаработавопримарнатаздравственазаштита, прекуподелувањенаодговорности и разниактивности.

вештини на учење

- Континуираногислединајновитемедицинскинаучнидостигнувањавообластанамедицината и сестринството, учествувавоизработканастручнитрудови и гипрезентиранаразнисекции, семинари, конференции, конгресиитн.
- Преземаиницијативазапостојанопрофесионалноунапредување, совисокстепеннасамостојноствoдонесувањетоодлукиводоменотнасвојатапрофесија, како и тенденцијазапренесувањеназнаењето и вештинитенасвоитеколеги.
- Даваподдршказаконтинуиранаедукацијанамедицинскитесестрисовисокообразовние и применувамеѓународнопризнатистандарди, како и поддршкавоконтинуиранразвој и осовременувањенаобразовнитепрограми.

- Применувaконтинуиранаедукација и оспособувањенасестратазавклучувањевоновитемедицинскидостигнувања и современатадијагностика;

<u>Листа на предмети</u>

Семестар 1

Ургентни состојби и реанимација на болен во интензивна нега (6 ЕКТС)

Целта на изучување на наставната дисциплина Ургентни состојби и реанимација на болен во интензивна нега е студентите да ги надградат своите знаења од областа на интензивната нега, за да може успешно да ги извршуваат своите обврски во сите оддели за интензивна нега во здравствените установи, односно да ги оспособи студентите за реанимација и ургентна помош на болните во интензивна нега.

Основи на исхрана и терапија во интензивна нега(6 ЕКТС)

Целта на изучување на наставната дисциплина Основи на исхрана и терапија во интензивна нега е студентите да се едуцираат за исхрана на болните кои се сместени на интензивна нега, како и механизмите на давање на терапија, за да може успешно да ги извршуваат своите обврски во одделите за интензивна нега во здравствените установи.

Интрахоспитални инфекции(6 ЕКТС)

Целта на изучување на наставната дисциплина Интрахоспитални инфекции е студентите да ги надградат своите теоретски и практични знаења за етиологијата, начинот на пренос и превенција на хоспиталните инфекции. Со тоа ќе може успешно да се справуваат со овој сериозен проблем во сите здравствените установи.

<u>Изборни предмети (се избораатгри предмети од листата) (4 ЕКТС)</u>

Апарати и инструменти во интензивна нега

Целта на изучување на наставната дисциплина Апарати и инструменти во интензивна нега, е студентите да сезапознаат со апаратите и инструментите во интензивна нега, и да се оспособат да ги користат истите во негувањето и лекувањето на болните според нивните потреби. На тој начин, ќе бидат квалификувани успешно да ги извршуваат своите обврски во сите оддели за интензивна нега здравствените установи.

Интензивна нега во педијатрија и неонатологија

Целта на изучување на наставната дисциплина Интензивна нега во педијатрија и неонаталогија е студентите да се запознаат со одбранипоглавјаоднеонатологијата и педијатријата, во прв редфизиолошкитекарактеристикинановороденчето, неговиотправиленраст и развој, соцелдаседијагностицираат ургентните патолошки состојби и дасеспроведесоодветентретман. На тој начин ќе бидат квалификувани успешно да ги извршуваат своите обврски во сите одделите за интензивна нега во здравствените установи.

Терапија и нега на ургентни состојби во онкологијата

Студентот треба да се запознае со ургентните состојби кај онколошките болни, нивната дијагноза, терапија и методите на ургентно интензивно лекување. Посебно треба да се запознае со методите на нега на онколошкиот болен во ургентни состојби.

Интензивна нега на невролошки болен

Целта на изучување на наставната дисциплина Интензивна нега на невролошки болен е студентите да се едуцираат за основите на интензивната нега на невролошкиот болен, по поединечни дијагностички невролошки ентитети, со цел намалување на последиците од овие заболувања.

Културолошки и структурни компетенции на здравствените професионалци-одбрани поглавја

Целта на изучување на овој предмет е низ клинички импликации, да се применат комплексни начини на решавање на навидум клинички релевантни "културни" карактеристики и ставови што ја одразуваат структурната нееднаквост, медицинската политика, правните закони, невидливата дискриминација, и социо-економските диспаритети, како и влијанието на структурните фактори, кои треба да се откријат, претстават и дискутираат пред пациентите.

Методологија на истражување

Методолошките знаења се предуслов за научно-истржувачка работа во областа на здравствената профилација. Императивна е потребата за воведуваење на специјализантите во методолошките стандарди и техники при извршувањето на специфичните работни задачи во технологијата на современото здравство.
Новиот пристап во дијагностицирањето и лекувањето, бара и дополнителна едукација на профилите од здравствените струки, посебно во совладување на нови техники, кој се невозможни без знаења од оваа област.

Етички и правни проблеми во медицината

Во еден дел од програмата е предвидено запознавање со основните поими на правото и историски развој на сестринството. Предметот етички и правни проблеми во медицината ги опфаќа трите фундаментални аспекти на медицинското секојдневие, со посебен акцент на етичките и правните аспекти на медицинските проблеми со кои се соочуваат здравствените работници низ медицинското секојдневие.

Семестар 2

Практична настава - Оддел за анестезија, реанимација и интензивно лекување(7 ЕКТС)

Студентите да стекнат знаења за функционирањето на нормалниот човечки организам во толкава мера и квантум колку што е потребно за разбирање на наставните содржини предвидени покасно, во текот на студиумот; да развиваат правилен поглед на човекот како психофизичка целина и неговиот однос со околината во која живее;здобиеното знаење да го употребуваат за критичко оценување на позитивните и негативните влијанија на околината врз психосоматскиот развој на човекот.

Практична настава - Интензивна нега на интернистички болен(7 ЕКТС)

Студентите да ги изучат основните физички закони, појави и процеси кои се применуваат во медицинските струки, со цел да ги разберат процесите во живите организми кои можат да се опишат со биофизички модели, да го разберат принципот на работа на инструментите и уредите кои се користат во дијагностиката и терапијата, да го објаснат и предвидат влијанието на разни фактори врз живите организми во нормална и патолошка состојба.

<u>Изборни предмети (се избораат еден предмет од листата) (6 ЕКТС)</u>

Практична настава - Интензивна нега на невролошки болни

Практична настава - Интензивна нега на педијатриски болен

Практична настава - Интензивна нега во гинекологија и акушерство

Цел на практичната настава епозавршувањетонаспецијализацијатамедицинската сестра да можедаодговоринабројнитезадачинаработнотоместо, коипоквалитет и содржинаќеодговораатнапретходноусвоенитезнаењавообразовниотпроцес, воодноснатеоретската и практичнанастава.Позавршувањетонаспецијалистичкитестудиимедицинскатасестра,специјалистзаинтензивнанегаќебидеоспособеназа извршување на следнитеработнизадачи:

- Спроведување на специфична медикаментозна терапијанаакутнапостоперативнаболка и други состојби од интензивното лекување;
- Ординирањенакрв и крвнидеривати;
- Ординирањенаинтравенскирастворизапарентералнанутриција;
- Припрема и ординирањенаентералнаисхрана;
- Припреманамонитори, мониторинг, дезинфекција и одржувањенаапаратите во одделите за интензивно лекување;
- Изведувањенакардиопулмоналнаресусцитација;
- Изведување на специфични процедури при интензивна нега на неонатолошки и ппедијатриски пациенти;
- Изведување на специфични процедури при интензивна нега на невролошки болни;
- Специфични задачи во оделите за анестезиологија, реанимација и интензивно лекување<
- Изведување на специфични процедури при интензивна нега во гинекологија и акушерство;
- Изведување на специфични процедури при терапија и нега на ургентни состојби во онкологија и тн

Дипломиранатамедицинскасестра - специјалистзаинтензивна нега, можедасевклучивоработниотпроцесво Интензивните оддели во клиничките болници, специјалните болници и универзитетските клиники во нашата земјата и странство.